

DOCUMENTA

Josep Cots va fundar la llibreria Documenta de Barcelona fa 35 anys.

“La previsió dels llibres per Sant Jordi és una loteria”

Josep Cots (Barcelona, 1949) va fundar la llibreria Documenta amb Ramon Planes, al cor de la Rambla, el 1975. Ja són 35 anys entre llibres amb 35 diades de Sant Jordi a l'esquena. Llibreter vocacional com n'hi ha pocs, Cots ens parla de Sant Jordi des de dins.

Fa 35 anys que us dediqueu a l'ofici de llibreter. Ha canviat gaire el dia a dia d'aquesta feina?

—En el meu cas no ha canviat gens. Potser el canvi és que cada vegada castiga més el llibre de fons i estem

més pendents de la novetat. Les novetats sempre han estat importants, però ara, atesa la velocitat que ha agafat en aquest país el món del llibre, es pensa només en les novetats. En aquest sentit, crec que hi ha hagut una americanització del

llibre. La moda és efímera, fins al punt que quan em demanen un llibre que té més de dos mesos ja em sembla d'allò més estrany.

—I us veieu obligat a adaptar-vos a aquesta dinàmica.

—I tant! Els qui manen en aquest ram són els editors, i si ells marquen un ritme, l'hem de seguir. Com que el món avui dia és mediàtic, tots estem dirigits, en el llibre i en tots els temes. Cada vegada trobo que hi ha menys gent que vingui a pescar.

—Voleu dir que s'ha perdut l'hàbit de passejar per la llibreria, de deixar-se sorprendre, i que els compradors vénen motivats per un títol concret?

—Vénen a buscar alguna cosa que

ja saben què és, però que en realitat no ho saben, perquè vénen influïts per una ressenya, un comentari a la televisió, per un blog... I jo em demano, però us heu llegit el llibre? Vine a la llibreria, passeja, llegeix-te'n la primera pàgina, i després decideix. Fer això amb tots els llibres és impossible, perquè n'hi ha molts, però paga la pena de venir una tarda a remenar, i això s'ha perdut bastant.

—Com recordeu el seu primer Sant Jordi a la llibreria?

—Tenia 25 anys! Recordo l'atabalament, però encara avui continuo atabalant-me perquè la diada és un deliri. Ara ho recordo amb la ignorància de la joventut, la innocència, l'entusiasme, tot i que continuo entusiasmat igual, m'agrada la feina que faig. Del primer Sant Jordi, no me'n recordo gaire perquè va ser molt immediat, pocs mesos després d'obrir, i no en teníem ni idea. El Sant Jordi següent va ser el de l'any 76. Ja érem a la democràcia, la festa... Tot això ho veig ara: l'un era resistencialista i l'altre ja va ser una festa oberta.

—Ja seran 35 Sant Jordis. Com ha evolucionat la diada?

—Cada vegada, com amb tot, hi ha més productes, es fabriquen més llibres de vida efímera per Sant Jordi, i la voluntat cultural, de crear, és menys prevalent. Abans sí que hi havia més equilibri entre comerç i cultura. Ara, cada vegada més, prevalen els productes: els *mediàtics* de la televisió, l'última novel·la de què es parla. I com que tothom sospira per ser Larsson, que és l'únic que es vol avui dia... Enguany, però, el veig de pocs *best-sellers*, molt repartit, no en veig cap que despunti, de moment. Però com que està tot parat i hi ha molta crisi, tampoc n'estic del tot segur, que continuï així. Alguns altres anys, quinze dies abans de la diada ja podies fer una previsió de les vendes, però enguany ha vingut molt poca gent.

—Quin criteri seguïu per a la preparació de Sant Jordi?

—Cada Sant Jordi és nou. El secret és endevinar què es vendrà. La llibreria té un fons, que ja saps que te'l saquejaran. Però la gent bàsicament ve per les novetats. Llavors es tracta d'endevinar quin llibre es vendrà més o menys, però això depèn de l'atzar! No recordo exactament quin any va ser, a mitjan anys 70, que la vigília de Sant Jordi va sortir a la televisió un home que doblegava culleretes

sense tocar-les, i havia publicat un llibre, del qual ni jo ni ningú no havíem fet cas. I l'endemà tothom embogit per trobar-lo. És aquesta, la nostra loteria. Fa uns cinc anys va venir TV3 i em van fer sortir a les notícies del migdia. Em van demanar pels llibres que recomanaria i jo en vaig anunciar tres. N'hi havia un, que trobo que és de pinxo recomanar-lo per Sant Jordi, que van ser les obres completes de Salvat-Papasseit, una edició preciosa que havia sortit aquell mateix any. I vaig dir que aquell era el veritable llibre de Sant Jordi. Aquella tarda en vaig vendre uns cinquanta, i això que valia 50 euros! Em va emocionar que algú fes més cas de la qualitat literària que no pas de les novetats, i un cop més vaig constatar el poder dels mitjans.

—Com resolou aquesta aposta prèvia?

—Faig una química entre allò que a mi m'agrada que es vengui —i per la mena de llibreria que és Documenta— i allò que surt als mitjans. Aquesta llibreria no ho té tot, ni pretén tenir-ho. Tenim allò que ens agrada a en Ramon Planes i a mi. Per

exemple, som de les poques llibreries de Barcelona —si no l'única— que té la política a l'entrada, perquè ho volem així. Això m'agrada: tenir una llibreria pròpia. Però va desapareixent: tot són grans llibreries que trafiquen amb llibres.

—Quines propostes vaticineu per a aquesta diada?

—Tot i que sóc enemic d'aquesta *travessa* de Sant Jordi, m'agradaria parlar primer de quins són els títols que penso aconsellar. Apostaré per *Les maletes perdudes*, de Jordi Puntí; pel Ferran Torrent amb *Bulevard dels francesos*, que dins el seu gènere sempre està bé, amb una correcció mínima. M'ha agradat molt *Bilbao - New York - Bilbao* de Kirmen Uribe. És un llibre sense trama, que això ja està bé, molt de moda avui dia, tot a base d'anècdotes curtes que es van lligant. Però em vaig enfadar amb ell, eh! Va venir a la llibreria i li vaig comentar que l'estructura em semblava molt original, molt dels temps d'ara, i ell em va parlar de la pantalla, de la seva influència sobre nosaltres, i em va explicar que cada anècdota del llibre té la mesura

Cultura Museus

Museu d'Història de Catalunya

VIU AL MUSEU!
UN RECORREGUT PER LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

**I PER SANT JORDI,
JORNADA DE PORTES OBERTES
DE 10 A 19 H.**

**TAMBÉ POTS ADQUIRIR
LES PUBLICACIONS
I CATÀLEGS DE
LES EXPOSICIONS
A LA LLIBRERIA
Regala història!**

Tel. 93 225 47 00
www.mhcat.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

AVUI+ CATALUNYA RÀDIO el Periòdic IR3SC 3

Disseny: Alexis Cumberbatch / icicat.org

El llibreter opina que la veneració d'allò que és efímer ha arribat al món del llibre.

DOCUMENTA

de la pantalla. I a mi això em va rebentar, jo creia que la idea era més original. També apostaré per *L'illa de l'última veritat*, de la Flavia Company, que és una novel·la interessant, molt llegidora, tot i que penso que té un final trampós. També *Que el món no pari de rodar*, de Colum McCann: el lleigeixo ara i el trobo estupend. Ara, tot allò que ha fet el país per aquest Sant Jordi és molt dolent, eh! Jo ho he de dir, no puc enganyar la gent... Hi ha èxits que no entenc. *Olor de colònia*, per exemple, és correcte, però no és una gran obra. És el primer llibre de Sílvia Alcàntara, i es nota. Això de l'èxit és un misteri.

—Què me'n diu dels èxits fora de la vostra recomanació personal?

—Els llibres d'encàrrec, quasi creats especialment per Sant Jordi, com el d'en Guardiola, el d'en Laporta... Tot això normalment no es vendria, però aquest dia es pot vendre. *Les maletes perdudes*, trobo que serà *best-seller*; el d'en Villato-

ro, *Tenim un nom*; el *Bulevard dels francesos*, d'en Ferran Torrent: trobo que també es vendran bé. *Quatre germanes*, de Jetta Carleton, molt carca, però molt ben escrit, molt ensucrada però està molt bé. I l'Emili Teixidor, amb *Els convidats*. *De què estic parlant quan parlo de córrer* d'en Murakami, també suposo que es vendrà, tot i que parli de *footing* i no tingui noies maques a la portada.

—Hi ha cap títol que descarteu taxativament?

—Em sacrifico al comerç, amb allò que és necessari. Tinc els *best-sellers* que toca, els que sobresurten. El meu criteri és suprimir els epígons i prioritzar les propostes de la llibreria. Descarto totalment els llibres infantils amb sorollets, i els que porten CD o DVD. Jo crec que als nens se'ls han de donar llibres per a llegir. Per fer sorollets ja tenen joguines. El que és terrífic és regalar, per exemple, *Les tres bessones* amb un DVD: o es mira la televisió o es lleigeix.

—Sant Jordi és l'agost dels llibreters?

—No, home! En aquest sentit, és més potent Nadal que no pas Sant Jordi. És un ajut, però això que es diu que un Sant Jordi equival a tres mesos de venda és fals. Allò que val és la venda diària, que és la feina més difícil. Em quedo meravellat quan veig que en un dia han vingut cent persones a comprar! És incomparable la situació amb unes altres llibreries, però per a aquesta, que en vinguin cent és una meravella. És l'únic ram que té aquest dia, i això ho fa bonic, o si més no, graciós. Però posar una parada a la Rambla és un desastre, les despeses s'ho mengen tot. Jo poso la parada a la Rambla per fer festa, però com a negoci res! Hi treballaran sis persones durant tretze hores, i això s'ha de pagar. El lloguer de la parada, els robatoris —també s'han de tenir en compte perquè som al mig del carrer—, i a més fem el 10% de descompte. Això no és com la roba, que s'hi guanya el doble, ni de lluny. I després hi ha qui organitza firmes. Saps quina despesa implica això?

—Qui signarà, enguany, a la parada de Documenta?

—Doncs fa anys que no en faig de signatures, per l'enrenou que porta. Però enguany, amb motiu dels 35 anys de la llibreria, farem una cosa especial. Hi posarem un signador professional. Firmarà qualsevol llibre que li portin, tot! Donarem un servei únic. És una persona que no escriu; un signador professional, perquè aquesta és la cursa de Sant Jordi, vejam qui té més firmes. Una mica agafant la idea de l'última pel·lícula d'en Polanski, *The Ghost Writer*, que és un *negre*. Doncs aquí en tindrem un de *negre*, però signador!

—Com el presentareu, aquest negre que signa?

—És "l'home que ho firma tot". Hem fet cartells, i el tindrem a la parada de la Rambla, fent la seva feina. És una cosa ridícula, això de les signatures, i tot el desesperer que es forma, perquè avui dia qualsevol *escriptor* ja vol firmar per Sant Jordi. Nosaltres ens divertirem a partir d'això. Segurament m'ho farà l'Oriol Tramvia, un *rocker* dels 60. La idea és d'ell, que ja m'ho va proposar l'any passat, i enguany ho portarem a terme.

Maria Junyent